3.10.2025

Eduskunnan sivistysvaliokunnalle

Asia: Täydennys Opetusalan Ammattijärjestö OAJ:n 1.10.2025 kuulemisessa sivistysvaliokunnalle antamaan lausuntoon liittyen hallituksen esitykseen perusopetuslain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi (HE103/ 2025 vp) sekä OAJ:n lausuntoon valtion talousarviosta Lausuntopyyntönne 26.9.2025 (HE 99/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2026)

Pyydämme, että valiokunta ottaa huomioon tämän OAJ:n lausuntoon lähetetyn täydennyksen käsitellessään esitystä HE 103/2025 ja esitystä HE 99/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2026.

Lähetämme täydennyksen, koska kuulemisissa on käynyt ilmi, että valiokunnalle esitetään asian olevan kunnille uusi velvoite, vaikka sellaisesta ei ole kyse.

Täydennys koskee hallituksen esityksessä perusopetuslain muutoksen yhteydessä esitettyä teknistä korjausta perusopetuslain 20 g pykälään (*Opetusryhmien muodostaminen)* 3 ja 4 momentteihin, jotka liittyvät jo aiemmin hyväksyttyyn perusopetuksen tuen uudistamiseen.

OAJ pitää näitä esitettyjä korjauksia tärkeinä ja puoltaa 20 g pykälän mainittuihin momentteihin esitettyjä teknisiä korjauksia. Kuntaliitto Sivistysvaliokunnalle 30.9.2025 hallituksen esityksestä (HE103/2025) antamassaan lausunnossa pitää esiopetukseen soveltuvan ilmaisua uutena ryhmäkokosäännöksenä ja vaati sen poistamista.

Opetusalan Ammattijärjestö korostaa, että kuten hallituksen esityksessä todetaan, perusopetuslain 20 g pykälän 3 ja 4 momentteihin sisältyvä asiasisältö on säädetty aiemmin perusopetusasetuksen (852/1998) 2 pykälässä. Nyt esityksen mukaan tarkoitus olisi nostaa asetuksessa oleva asiasisältö lain tasolle.

Pykälän 3 ja 4 momentin muotoilua ”erityisluokanopetuksessa erityisluokassa” täydennettäisiin lisäämällä mukaan esiopetukseen paremmin sopiva ilmaisu *erityisopettajan kokoaikaisesti opettamasta opetuksesta pienryhmässä*, sillä esiopetuksessa ei ole erityisluokkia. Pykälän 4 momenttiin lisättäisiin myös viittaus oppivelvollisuuslain 2 §:n 3 momentissa tarkoitettuihin varhennetun oppivelvollisuuden oppilaisiin, jotta myös näiden esiopetuksessa olevien lasten opetusryhmien koosta olisi säädetty 1.8.2026 alkaen. Ennen 1.8.2026 vastaavasta asiasta säädetään perusopetusasetuksen 2 §:n 3 momentissa. Pidennetty oppivelvollisuus poistuu lainsäädännöstä 1.8.2026 ja sen tilalle tulevat oppivelvollisuuslain 2 §:n mukainen varhennettu

oppivelvollisuus ennen perusopetuksen alkamista ja perusopetuslain 20 i §:n mukainen opetus perusopetuksessa.

OAJ pitää 20 g pykälään esitettyjä teknisiä korjauksia selkeyttävinä. Lainsäädännön kielen tulee olla riittävän selkeää niiden osalta, joihin lainsäädäntöä sovelletaan. Esiopetuksen osalta on oleellista, että 3 ja 4 momentteihin sisällytetään esiopetukseen soveltuva ilmaisu erityisopettajan kokoaikaisesti opettama opetus pienryhmässä. Esitetyn mukaisilla teknisillä muutoksilla selkeytetään esiopetuksessa pidennetyn (1.8.2026 alkaen varhennetun) oppivelvollisuuden piirissä oleviin oppilaisiin liittyvien ryhmäkokosäännösten säilyminen, kun pidennetty oppivelvollisuus poistuu lainsäädännöstä ja sen tilalle 1.8.2026 tulee varhennettu oppivelvollisuus.

OAJ painottaa, että perusopetusasetuksen (852/1998) 2 pykälä on koskenut esiopetusta aina esiopetuksen alusta lähtien. Asia on selkeästi ilmaistu ja vahvistettu lain esitöissä (HE 91/1999), jossa todetaan, että *perusopetusasetuksen 2 §:n säännöksiä noudatetaan myös erityisopetuksena annettavassa esiopetuksessa*. (Hallituksen esitys Eduskunnalle esiopetusta koskevaksi lainsäädännöksi HE 91/1998, s. 17, https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/HallituksenEsitys/Documents/he_91+1999.pdf). Ilmaisu *erityisopettajan kokoaikaisesti opettama opetus pienryhmässä* vastaa tätä aiemmin tarkoitettua erityisopetuksena annattavaa esiopetusta. Korjauksessa kyse on jo neljännesvuosisadan voimassa ollut esiopetustakin koskeva ryhmäkokosäännöksestä, jonka ilmaisu tuen lainsäädännön uudistuksen myötä päivitetään soveltumaan nykyiseen esiopetuksen, jota valtaosin järjestetään varhaiskasvatuksessa.

Hallituksen esityksen mukaisesti asetuksessa olevan asiasisällön nostamalla lain tasolle 20 g pykälään ja samalla ilmaisu selkeyttämällä edistetään sitä, että esi- ja perusopetuksen järjestäjät löytävät helposti asiaa koskevan sääntelyn.

Opetusalan Ammattijärjestö OAJ

Nina Lahtinen
koulutuspolitiikan johtaja

Auli Setälä
erityisasiantuntija